

KARVIAN KUNNAN KONSERNIOHJE

HYVÄKSYTTY KV 58 §

VOIMAAN 12.11.2020

Sisällys

1 SOVELTAMISALA	2
2 KONSERNIOHJEEN SITOVIUUS	2
3 KUNNAN TOIMIELINTEN JA VIRANHALTIJOIDEN TOIMIVALLANJAKO	3
4 KUNTAKONSERNIN TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS	3
5 KONSERNIVALVONNAN JA RAPORTOINNIN SEKÄ RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	3
6 KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIETOJENSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN	4
7 VELVOLLISUUS HANKKIA KUNNAN KANTA ENNEN PÄÄTÖKSENTEKOA	4
8 KONSERNIN SISÄISET PALVELUT	5
Konsernin sisäiset hankinnat	5
Rahoitus, sijoitukset ja takaukset	5
Henkilöstöpolitiikka	6
9 KUNNAN TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANO JA NIMITTÄMINEN	6
10 HYVÄ HALLINTO JA JOHTAMISTAPA	6
Esteellisyys	6
Sidonnaisuudet	6
11 TIEDOTTAMINEN	7
12 KUNTAKONSERNIN TARKASTUS	7
Tilintarkastus	7
Tarkastuslautakunta	7
Sisäinen valvonta	7

1 SOVELTAMISALA

Tämä konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Karvian Lämpö Oy
- Kiinteistösaakeyhtiö Karvian Vuokralatol
- Willi Karvia Oy

Kunnan osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteyksyritystä ja osakkuusyhteyksyritystä. Karvian kunnalla ei ole kirjanpitolaissa tarkoitettuja osakkuusyhteisöjä (joista omistus olisi yli 20 %).

Kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä
- Satakunnan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Satakuntaliiton kuntayhtymä
- Vatajankosken Sähkön kuntayhtymä
- Satakunnan koulutuskuntayhtymä

Karvian kunta omistaa Suupohjan Seutuverkkoa ja Suupohjan Seutupalvelukeskusta ja jäsenenä Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark yhdistyksessä. Karvian kunnalla on hallituspaikka Seutuverkossa ja Geopark yhdistyksessä.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty Karvian kunnan hallintosäännön 4. luvussa.

2 KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Kuntakonsernissa hyväksytyt konserniohjeet noudatetaan tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevan pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassaolevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnansihteerille ja kunnanjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

3 KUNNAN TOIMIELINTEN JA VIRANHALTIJOIDEN TOIMIVALLANJAKO

Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta määritellään kunnan hallintosäännössä.

4 KUNTAKONSERNIN TALouden JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulo-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista.

5 KONSERNIVALVONNAN JA RAPORTOINNIN SEKÄ RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kunnalle puolivuositteittäin raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden- ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti-realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä kunnanhallitukselle.

Kuntakonserniin kuuluvan tytäryhteisön tilikauden tulee olla kalenterivuosi. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhtiöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnan kirjanpitoon tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisesta tiedonantopohjasta tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

6 KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TIETOJENSAANTIOIKEUDEN TURVAAMINEN

Kunnan luottamushenkilöillä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilön toimessa voidaan pitää tarpeellisenä ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät vielä ole julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kunnansihteerille.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

7 VELVOLLISUUS HANKKIA KUNNAN KANTA ENNEN PÄÄTÖKSENTEKOA

Yhteisön hallituksen tai toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kunnanhallituksen kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisölle asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen

- merkittävä lainanotto ja –anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Mikäli ennakkokäsitysmenettelyn piiriin kuuluvasta asiasta päättäminen kuuluu yhtiökokoukselle, sisällytetään kunnan kannanotto asiaan siihen pöytäkirjanotteeseen, jolla henkilö valtuutetaan edustamaan kuntaa yhtiökokouksessa.

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on aina yhteisön omalla päätöksentekovelvollisuudella, vaikka kunnan ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

8 KONSERNIN SISÄISET PALVELUT

Konsernin sisäiset hankinnat

Kunnan tytäryhteisöjä lukuun ottamatta Willi Karvia Oy:tä koskee hankintalainsäädännön mukainen hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus. Hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia (1397/2016) ja sitä täydentäviä säädöksiä, kuntalakia (410/2015) sekä hallintolakia (434/2003).

Willi Karvia Oy:n toiminta on siinä määrin kaupallista, että ei ole perustetta pitää yhtiötä hankintayksikkönä.

Yhteisöjen tulee hankintoja tehdessään pyrkiä konsernin kannalta edullisimpaan lopputulokseen. Hankintalainsäädäntö koskee vain hankintoja.

Rahoitus, sijoitukset ja takaukset

Rahoitus- ja sijoitustoiminnassa pyritään koko konsernin kannalta edullisimpiin ratkaisuihin. Yhteisön ha-
kiessa pitkäaikaista vierasta pääomaa on sekä tarjouspyyntö- että päätöksentekovaiheessa toimittava etukäteen yhteistyössä kunnanjohtajan kanssa. Lainojen vakuusjärjestelyistä tulee aina neuvotella konsernijohdon kanssa ennen päätöksentekoa.

Tytäryhteisö ei voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena ilman kunnanhallituksen lupaa.

Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöjen on noudatettava toiminnassaan soveltuvin osin kunnan henkilöstöpolitiikan henkilöstöstrategian periaatteita. Henkilöstörekrytoinneissa on otettava huomioon konsernin sisäiset siirrot.

Käytettävästä työehtosopimuksesta tekee päätöksen yhtiön hallitus. Henkilöstöetuudet eivät saa ylittää tytäryhteisöissä tavanomaista ja kohtuullista tasoa. Tytäryhteisöjen eläkevakuutukset tulee järjestää Kevassa, jollei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä.

9 KUNNAN TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANO JA NIMITTÄMINEN

Hallintosäännön 18 §:n mukaisesti kunnanhallitus päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallituksiin. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisön hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

10 HYVÄ HALLINTO JA JOHTAMISTAPA

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet siten, että ne varmistavat, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kuntien omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

Esteellisyys

Osakeyhtiön, osuuskunnan ja yhdistyksen hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja tai vastaavassa asemassa oleva henkilö on esteellinen käsittelemään yhteisön asiaa kunnan toimielimissä. Esteellisiä henkilöitä voidaan kuitenkin kuulla kunnan toimielimessä asiantuntijoina.

Kuntayhtymän hallituksen tai muussa vastaavassa asemassa olevan toimielimen jäsen on esteellinen käsittelemään asiaa kunnan toimielimessä silloin, jos kunnan etu on ristiriidassa kuntayhtymän edun kanssa tai asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn.

Esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään. Henkilön on lisäksi toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa.

Sidonnaisuudet

Kuntalain 84.2 §:ssä tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä

luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Konserniyhteisöjen hallituksen jäsenyydet on perusteltua ilmoittaa aina.

11 TIEDOTTAMINEN

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille.

Yhteisön on annettava tiedotusta varten kunnan keskushallinnolle tarvittavat tiedot. Yhteisön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön on informoitava kuntaa ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa.

Yhteisöjä koskevan tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolelta kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

12 KUNTAKONSERNIN TARKASTUS

Tilintarkastus

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö. Kaikkiin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai toimitusjohtajan kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

Sisäinen valvonta

Kunnan hallintosäännön 10 luvun määräyksiä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sovelletaan koko kuntakonserniin. Tytäryhteisöissä sovelletaan kunnanhallituksen hyväksymiä sisäisen valvonnan ohjeita soveltuvin osin.